Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifideliu[m]

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De sacramento eucharistie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

Visual Library

ꝯficiunt talis cōfeſſio nō ꝓficit ad ſalutē
Hoc pꝫ ex eo. q̄ eſt vnus caſus de qua
tuor caſib9: in q̄bus iterāda eſt cōfeſſio.
hoc quere. 4. p. x ¶ Decimi ſūt
qui vero penitent. ⁊ quoꝝ pnīa eſt ſalu/
bris ⁊ ꝓficua. ⁊ ſunt illi qui dolent d̄ oī/
bus pcc̄is ſuis ⁊ cōfitent̄ om̄ia pcc̄a ſua
pure ⁊ integre in quib9 recognoſcūt ſe de
liquiſſe. ⁊ habent firmū ꝓpoſitū ampli9
nunq̄ꝫ velle peccare: ⁊ parati ſunt ſatiſfa
cere ſm̄ cōſilium ſui cōfeſſoris ſm̄ ſuam
poſſibilitatē. Et qui iſta habent illi re/
miſſionē pcc̄oꝝ ſuoꝝ conſequunt̄ etſi tot
pcc̄a cōmiſiſſent ꝙ ſunt gutte ī mari. q̄
miſcōia dei ſup oīa opa ei9. Exemplū
Nobilis quidā peccauit cū filia ꝓpria. ⁊
cōpūctus in quodā ſm̄ōe acceſſit ad ar
chiepm̄ quendā in frācia. ⁊ cōfeſſus eſt
cū magna cōtritōe. ⁊ queſiuit ab epiſco/
po vtrū poſſibile eſſet adhuc gratiā ⁊ mi
ſericordiam poſſe conſequi a deo. Re/
ſpondit epiſcopus ꝙ ſic. ſi ſaltē ſatiſfa/
cere vellet. quia dei miſericordia eſt infi/
nita. Et ille dixit ſe paratum eſſe ad ſa/
tiſfactionem ſm̄ poſſibilitatem. Et ipſe
īiūxit ſibi ſeptennē penitentiā. Qui no
bilis gemens. ex intima compunctione
petiuit ſibi iniungi maiorem penitenti/
am dicens. ꝙ ſi vſq̄ꝫ ad nouiſſimum diē
peniteret: non eſſet ſibi nimium pro tan
tis peccatis. Tunc epſ̄ videns ſuā inti
mam cordis contritionem diminuit ſibi
illos ſeptem annos. ⁊ iniunxit ſibi ſolū
tres dies in pane ⁊ i aqua. Et ille iterū
plus gemens dixit. domine: quid facitꝭ
Ego petiui penitentiam maiorē. ⁊ vos
imponitis mihi minorem. ⁊ etiam qua/
ſi nullam ꝓ tam magnis peccatis q̄ cō/
tra deum commiſi. Tunc epſ̄ cernēs ſu
am maximam contritionem cordis īiun
xit ei niſi vnum pat̄ noſter. Tūc ille ma
xime gemens: ⁊ ſic gemendo expirauit.
Et credendum eſt: ꝙ iſta intima cor/
dis contritio deleuit ſibi penam ⁊ culpā
⁊ ꝙ ſtatim ſine purgatorio ad celū euo/
lauit.

¶ De ſacramento
eucbariſtie.

Caro mea vere eſt cibus. et ſan/
guis meus vere eſt potus. In q̄
bus verbis fit mentio de ſacra/
mēto eucbariſtie. qđ eſt quartū ſacrm̄ in
ordine. Unde hic querit̄: qualit̄ xp̄s ſit
in hoc ſacro. Rn̄deo ſm̄ Tho. i. 4. di.
x. Xp̄s idē qui de ꝟgine nat9 ⁊ ꝓ nob̄
paſſus continet̄ in hoc ſacramēto. Itē
querit̄ quot modis hoc ſacrm̄ ſumitur.
Reſpondeo ꝙ tripliciter ſumitur Primo
ſpiritualit̄ tm̄ vt qui accipiunt rē ſacra/
menti. i. grām ⁊ non ſacramentū. Unđ
Aug9. Crede ⁊ manducaſti. Sed que/
rit̄ qui iſti ſunt qui iſtud ſacramentū ſic
ſpūalit̄ accipiunt. Reſpondeo ꝙ ſūt q̄/
tuor genera hoīm. ¶ Primi qui ī īfirmi
tate cōſtituti ſunt ſic ꝙ non retinēt cibū:
⁊ tamen ex toto corde deſiderant hoc ſa/
cramētum. ⁊ tamen ꝓpt̄ infirmitatem et
vomitū nō preſumūt ſumere. Et iſti mā
ducāt ſpūalit̄. i. grām ſacri pcipiūt p de
ſiderium qđ habēt ad ſacrm̄. ⁊ tales nl̄
lo mō debent ſumere ſacrm̄ qui ſic infir/
mi ſunt. ꝙ cibū nullo modo retinere poſ
ſunt. quia ſufficit eis illa ſpūalis mādu/
catio. Un̄ exemplū. Quidā btūs deuo
tōem magnā in ſacro altaris hn̄s oī die
ſi aliq̄ mō potuit integrā miſſā audiuit
Cū mori deberet. ⁊ ꝓpt̄ vomitū cōicare
nō poſſet. ⁊ de h̄ multū dolēs petijt ſibi
lat9 ſuū lauari. ⁊ in pāno mūdiſſimo cor
pus xp̄i ſupponi. Quo fcō. pann9 pau
latim corpi xp̄i ceſſit: ⁊ more vt corp9 chr̄i
nudā carnē illi9 hoīs tetigit vſq̄ꝫ ad cor
cūctis videntib9 penetrauit. ¶ Scđi ſtꝫ
q̄ preparauerūt ſe ad hoc ſacrm̄ ſm̄ ſuum
poſſe: ⁊ ſacerdos denegat eis. ⁊ etiā ipi
humilit̄ petūt ⁊ deſiderāt h̄ ſacrm̄. ⁊ ſic
ex obediētia ſacdotꝭ abſtinēt a ſacramē
tali pceptōe iſti9 ſacri. Iſti etiā vt puto
ſpūalit̄ ſumūt. Ergo patient̄ ferre dn̄t
tales ſi hoc ſacrm̄ eis non ad libitū por/
rigit̄. ¶ Tertij ſūt qui in agone cōſtitu
ti libent̄ vellent ꝯfiteri ⁊ cōicare: ⁊ ſacer/

dotē habere ñ pñt. ſi tales ĩ tali ꝓpoſito
ꝛ ↄtritōe decedūt. ſpūalit̃ cōmunicare/
rūt ꝑ ꝑt̃ ↄtritōem quā habēt de pccis. ꝛ
deſideriū qd̃ hñt ad ſacr̃m. Sciendū ꝙ
ds̃ qñꝗ ꝑmittit ſup aliquos vt ſubita/
nea morte moriant̃ ſine ↄtritiōe ꝛ ſacra/
mētis. vt cōiter illis ↄtingit. q̇ ꝑentes ĩ/
honorāt. vl̃ etiā q̇ alias enormit̃ contra
deū delinquunt: non ex ignorātia vl̃ in/
firmitate. ꝫ ex certa malicia. vt vſurarij.
adulteri. luſores blaſphematores. et ſic
de alijs. Quarti ſunt. q̇ ex puro corde
do fuiunt. ꝛ cū magno deſiderio hoc ſa
cramētū appetunt. attñ ex hūilitate ꝛ re/
uerētia ſacramēti nō audēt ad hoc ſacra
mētū accedere. Et ſic oĩ die quilibꝫ hō
q̇ hꝫ magnā affectōem ꝛ deuotiōem ad
ſacr̃m pt ſic ſpūalit̃ cōmunicare. Vnd̃
Aug⁹. Crede ꝛ mādutcaſti Et tales qñ
ꝗ qui ſic cum tā magno deſiderio ꝛ af/
fectione audiūt miſſam maiorē grãm in
terdū poſſunt ↄſequi ꝗ̃ ipe ſacerdos ce/
lebrās ipam miſſam. qꝛ ſacerdotes non
ſūt ſemp bñ diſpoſiti. ꝫ quādoꝗ diſtra/
cti ꝛ indeuoti.

¶ Qui indigne cōmunicāt.

Secundo ſumit̃ hoc ſacr̃m tātūꝫ
ſacramentalit̃ vt communicans
in pcc̃o mortali. ſic iudas cōmu
nicauit. Et ꝗ̃uis tales pcc̃ores verꝫ ſa/
cr̃m ſumunt: non tñ fructum ſacramenti
percipiunt: immo ſepē magna pericl'a
incurrūt. Primo qꝛ tales homicide xp̄i
ſunt. Vñ. i. Cor. xi. Quicunꝗ mādu
cauerit panē. vel biberit calicē dñi indi/
gne: re⁹ erit corporis ꝛ ſanguinis domi/
ni. Vñ Ambro. Qui indigne chr̄m ſu/
mit: idem eſt: ac ſi ipm̄ interficiat. Vn/
de dicit Wilhel. lugduñ. Si quis ſciret
qui fidē haberet: ſe ſemel chr̄m crucifi/
xiſſe: ipe vellet nudis pedibꝫ toto tꝑe vi/
te ſue pniam agere. Quid ergo deberēt
illi facere qui totiens indigne cōmunica
uerūt. ꝛ peccatū ſimile illi peccato totiēs
cōmiſerūt. Vñ Greg⁹. Magis peccat
qui ſpnit regnātem in celo: ꝗ̃ qui cruci/
fixit degentē in t̃ra. Scd̃o tales qñꝗ
puniunt̃ in corpore. qꝛ interdū infirmā
tur poſt indignā cōmunionē. Vñ apl's
p̄. Cor. xi. Ideo inter vos multi infir/
mi ꝛ imbecilles. ꝛ in ſignū hui⁹ poſt paſ/
cha tales ĩdigne cōmunicātes tā diuer/
ſis infirmitatibus a dō plagant̃. immo
qd̃ maius eſt poſt indignā cōionem q̄n/
doꝗ morte ſubitania moriunt̃ Vñ legi
tur ꝙ quidā ſacerdos ꝓhibuit quendā
peccatorem a cōione. q̇ cōfuſione huma
na ductus acceſſit ad communionē cū
ceteris hoibꝫ. Et ꝗ̃cito corpus ad inq̇/
natū os ſuū accepit. tamcito infelicē ani
mā ſuā reddidit. ꝛ expirauit morte ſubi
tanea corā omi ꝑp'lo. Tertio tales peio
res ſūt iudeis. Primo in hoc ꝙ iudei ig
norant̃ chr̄m crucifixerunt. Vnd̃ apl's
p̄. Cor. ij. Si cognouiſſent nunꝗ̃ dñꝫ
gl'ie crucifixiſſent. Sed iſti xp̄iani indi/
gne cōicantes peccāt ſcient̃. qꝛ credunt
ibi eſſe creatorē ſuū ihm̄ xp̄m marie filiū
Et q̄nto graui⁹ ē peccare ſcient̃ ꝗ̃ igno/
rant̃. tāto peiores ſunt indigne cōicātes
ipis iudeis. Et in ſignū hui⁹ xp̄s nō pt̄
ꝓ talibꝫ orare pr̄em ſuū ſicut orauit pro
iudeis dicēs. Pat̃ ignoſce illis qꝛ neſci/
unt q̇d faciūt. Scd̃o qꝛ ↄtumelia cruci
fixionis chr̄o tātū ſemel a iudeis ē illata
Ab ĩdigne ↄmunicātibꝫ āt totiēs q̄tiēs
indigne ſcient̃ ad ſacr̃m acceſſerit. Vñ
apl's. Hebreo. 6: Rurſū crucifigētes fi
liū dei. ¶ Quarto qꝛ tales iudiciuꝫ ſibi
mādūcāt ꝛ bibūt. Et ſic conſequent̃ in
cidūt in illā ſententiā quā dñs dictur⁹ ē
in extremo iudicio ad illos qui a ſiniſtrꝫ
eius erunt. Ite maledicti in ignē et̃nuꝫ.
Quinto tales indigne communicātes
ſimiles ſunt iude: ꝛ eis cōtinget vt iude.
de quo legitur ꝙ ſathanas in eū introi/
uit ꝛ chriſtū tradidit ꝛ deſperauit. ꝛ poſt
modum ſeipm̄ ſuſpendit. Sic indigne
cōmunicātes incidunt in maiorē pote/
ſtatem diaboli ꝗ̃ antea fuerunt. Secū/
do iudas chriſtū tradidit ꝛ iudeis vēdi/
dit: ſed indigne cōmunicās peius facit.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vñ Remigiꝰ ſup illō Math. Ve illi
ꝑ quē filiꝰ hoīs tradet. ve tradētibꝫ xpꝫ
ad crucifigendū. ſꝫ ve cū maligna ꝯſcien
tia ſub ſacro ſumētibꝫ illū. Et ſi non tra
dunt iudeis ad crucifigēdū tradunt tñ
ipm membris inimici ꝯſumēdū. Vnde
etiā Augꝰ. Magꝭ peccāt tradētes xpꝫ
peccatoꝝ mēbris qꝫ q̇ tradiderunt eum
crucifixoribꝫ iudeis Ergo xps pt dicere
ſm Gregꝭ. de qͥlibet ſumēte corpꝰ ſuū
indigne ſicut dixit de iuda. Verūtamē
manꝰ tradētis me mecū ē in mēſa. Sic
iudas tradidit xpm pſecutoribꝫ Sicſu
mens corpꝰ xpi indigne tradit illū q̄ntū
in ſe eſt demonibꝫ. dū ponit illū in locū
q̇ eſt demonū. Sexto: qꝛ eſt magna ingꝛ
titudo q̄ ibi cōmittit. nā in ſacramēto il
lo mors dñi figurat quā ꝓ hoibꝫ ſuſti/
nuit. Vñ apl's. i. Cor. xi. Quotiēſcun
qꝫ mādūcabitis panē hūc ꝛ calicē bibe/
tis. mortē dñi annūciabitis ꝛc. Unde
etiā chriſtus quādo hoc ſacramētū in/
ſtituit: dixit: hoc facite in meā cōmemo/
rationem. Magna vero ingratitudo ē
ei contumeliā inferꝛe. ꝛ eiꝰ vulnera reno
uare quē recordat mortuū ꝓ ſuo amore
ꝛ ſalute. Unde dñs poteſt dicere indi/
gne cōmunicātibus dictū ps. Sup do
lorē vulneꝝ meoꝝ addiderunt. Itē ma
gna igratitudo ē ꝙ ibi venit diuina ma
ieſtas viſitare hoīez in ſacro altarꝭ. ꝛ hoc
cū plenitudīe cariſmatū ꝛ grāꝝ Vñ illō
ſacramentū vocatur euchariſtia. id ē bo
na gratia. Et miſer homo non timet cō
tumeliā ei inferꝛe quē ꝓ poſſe debuit ho
norare Satis ammirare poſſumꝰ i hac
parte diuinā bonitatē ꝛ humanā per/
uerſitatem. Unde. ps. Quid eſt homo
quia magnificas eū. Et etiam bene pt
dici de domino ieſu chriſto illud. Ecci.
xxix. Paſcet ſcꝫ cū corꝑe ꝓprio ꝛ potabit
cū ſanguine ſuo precioſo ingratos. ꝛ ad
huc amara audiet. Septimo. qꝛ tales
indigne cōmunicātes infeliciores viden
tur eſſe ceteris peccatoribꝫ. Ipſuꝫ enim
ſūmū bonū eſt eis noxiū. ꝛ ex ipſa medi/
cina infirmant. ꝛ ex ipa vita moriuntur
Quia ſicut ex illo ſacramēto digne com
municātes acq̇rūt ſibi vitā eternā. Vñ
Joh. vi. Qui mādūcat hūc panē viuet
in eternū. Sic ex eodē ſacramēto indig
ne cōicantes incurrūt eternā damnatio
nem. Vñ Chriſ. ſup Johem. Sicut
corꝑalis cibus cū ventrē inuenerit a di/
uerſis humoribꝫ occupatū: amplius le/
dit. magis nocet naturā ꝛ nullū preſtat
auxiliū. ita ſpūalis cibus ſi aliquē reꝑe
rit malignitate pollutū magis euꝫ ꝑdit
nō ſua natura: ſꝫ accipiētis vicio C
Vñ ſciendū ꝙ qͥlibet cū deuotōe ꝛ reue
rentia ꝛ timore ad hoc ſacramentū debꝫ
accedere Et ad hoc incitāt nos diuerſa
exēpla ſacre ſcripture. Nā btūs Johes
bap. in vtero mrīs ſanctificatꝰ a pueri/
cia in heremo ꝯuerſatus inuitatꝰ a dño
vt eū baptiſaret: timuit tāgere verticē
dn̄i. Vñ cantat ecclīa. Baptiſta cōtre
muit ꝛ nō audet tāgere ſanctū dei verti
cem. ſꝫ clamat cū tremore. ſcifica me ſal/
uator. Quāto magis nos timere debe/
mus cū corpꝰ xpi verū ſuminꝰ. ex q̇ Jo
hānes intantū timuit verticē dñi tange
re: q̇ tante ſanctitatis fuit ꝙ xps de eo in
euāgelio teſtimoniū ꝑhibuit dicēs. In
ter natos mulieꝝ nō ſurrexit maior iohe
baptiſta. Item btūs Marcꝰ ſibi abſci/
dit pollicē vt ineptus eſſet ſacerdotio.
tātum em̄ reuerebat corꝑis dn̄i ꝯfectio
nem. Item q̇dam ſenior inter heremi/
tas cū ab illis eligeret in ſacerdotē. ꝛ ab
epo eſſꝫ ordinatus: ait. Licet ego ſacer/
dos ſim ordinatus: tñ in vita mea nūq̄
ꝯficiam: reputās ſe indignū ꝯficere cor/
pus xpi. Et legit Math. viij. ꝙ centu/
rio dixit xpo dicenti ei. Ego veniā ꝛ cu/
rabo puerū tuū. Dñe nō ſum dignꝰ vt
intres ſub tectū meū. Sic q̇libet cū vēa
humilitate ꝛ reuerētia ad hoc ſacramen
tū accedere debꝫ cogitādo ſic. O deus
ad illud venerabile ſacramētū nō ſuffice
rent mille āni ad ꝑparatōem ꝯdignam
q̄nto magis ego miſer indignꝰ ſuꝫ q̇ pec

eo quotidie. ⁊ hec̄ imp̄parat⁹ accedo q̄ꝫ uis em̄ nō ſū dign⁹. tū h̄n ſū neceſſarius hac ſalubri medicina. Vñ Amb. Qui vuln⁹ hꝫ: medicinā reqrat. vulnus ē qꝛ ſub p̄cc̄o ſum⁹. medicina ē celeſte ⁊ venerabile ſacr̄m.

¶ Fruct⁹ digne cōmunicantiū.

Tertio ſumit̄ ſacramētalit̄ ⁊ ſpūalit̄. vt qui in gratia accedunt ⁊ digne communicāt. Quātū aūt bonū ſit digne ſe preparare ad p̄cipiendū ſacramētuꝫ eucharistie poſſum⁹ elicere ex his p̄iculis que ibi ſumunt̄ i hoc ſacro Pro quo ſciendum ꝙ qn̄ corp⁹ xp̄i accipis hō tūc ſumis qnqꝫ p̄tes. Prima eſt ip̄m corp⁹ qd̄ ſumpſit d̄ virgine qd̄ ſpiritusſanct⁹ de puriſſimo ſanguine marie formauit. Scd̄a ē ſanguis ip̄ius queꝫ fudit in cruce. Tercia eſt ip̄a aīa quam pat̄ miſit d̄ corde ſuo in vterū virginis. Quarta eſt vita cū corp̄e. Quinta eſt ineffabil' deitas. ¶ In p̄mis qn̄ accipis corp⁹ xp̄i: efficieris particeps oīm bonorum que chriſt⁹ op̄atus eſt in vita ſua ieiunando. p̄dicando. diſcurrēdo. orādo. largiendo. vigilando. ⁊ ſic de alijs. Inſup toti⁹ meriti paſſionis xp̄i. Nā ſctūs Tho. de aqno d̄t. ꝙ in qualibꝫ miſſa inuenitur oīs fructus ⁊ vtilitas quaꝫ chriſtus i die paraſceues op̄at⁹ eſt in cruce. ⁊ cū morte ſua. Et eandē gratiam ⁊ fructum quilibet deuotus qui digne communicat percipit Itē accipis ibi in hoc ſacramento participationes omniū meritorum totius eccleſie ⁊ ſanctorum i celo. Unde hoc verificetur in nobiſ quod chriſtus in euangelio dicit. Alij laborauerūt: ⁊ vos in labores eorum introiſtis Hinc eſt ꝙ i ſymbolo catholice fidei dicimus. Credo ſanctorum communionem. Unde Albertus magn⁹. Per verum corpus chriſti oēs nos omīb⁹ chriſti gratijs ⁊ omniū fidelium cōmunicamus, ꝓpter quod ⁊ iam communio dicit̄ Ido autem omnium bonorum chriſti ⁊ omnium ſanctoꝝ facit nos communicare. vt ſi quid deficit in ſingulis ex oīm ſanctoꝝ abūdātia ſuppleat̄. Ibi in hoc ſacramēto habemus virtutes patriarcharū. reuelatōes ⁊ illuminatōes ꝓphetarum. dignitates ap̄loꝛum. victorias martyrum. ſanctitatem ꝯfeſſorū. mūdicias virginū. charitatem angeloꝝ. ⁊ cōſequenter bona ⁊ merita oīm electorum que oīa a chriſto in corpus eius myſticum fluxerunt. ⁊ de quolibet in quemlibet p̄ charitatem ſpūſſancti gratia redūdat. Unde ieſus chriſtus p̄t dicere ad quēlibꝫ digne ꝯmunicātem illud Geñ. xxx. quod Jacob ad laban dixit. Modicū habuiſti anteq̄ꝫ venirē ad te: ⁊ nūc diues effect⁹ es: bn̄dixitq̄ꝫ tibi dn̄s ad introitū meum. Secūdo cū accipis ſanguinem mūdaberis a peccatis. Unde Hebreoꝝ. x. Sanguis xp̄i emūdabit conſciam noſtrā ab operibus mortuis ad ſeruiendū deo viuenti. Quia ſi ſanguis hircoꝝ ⁊ vituloꝝ in veteri lege iudeos mūdauit. q̄nto mag̃ ſanguis xp̄i q̄ effuſus eſt ꝓ peccatis noſtris emūdabit animas noſtras quāto eſt maioꝛ tāto p̄cioſioꝛ ⁊ charioꝛ. F ¶ Querit̄ vtrū p̄ hoc ſacramentū deleant̄ venialia Rn̄deo ẜm Tho. in. iiij. di. xij. ſic. Nō tn̄ oportet. ꝙ oīa venialia deleant̄. ẜ ẜm mēſuram deuotōis. poſſet tamē tantus eſſe feruoꝛ ꝙ oīa venialia deleret. Itē querit̄. vtrū p̄ hoc ſacramentū deleant̄ mortalia. Reſpondeo ẜm Tho. vbi ſup̄ra. Nō delet mortalia niſi oblita. Vñ ꝙ d̄r ablutio ſcelerum dupl̄r p̄ōt intelligi. Uel ꝙ dicit̄ ſic crimīa abluere in q̄ntuꝫ ea impedit. Uel de his que nō ſunt in hoīs ꝯſcientia vel mēoꝛia. Q̄ꝫ p̄ hoc ſacramētum. ſ. ſumendo ſanguinem xp̄i peccata deleant̄ oſtendit Chꝛiſ. dicēs. Honorabilis ſanguis xp̄i ſi cum bona volūtate ſumitur egritudinē extinguere poterit. Ambꝛo. Debeo illud ſemp̄ accipe vt mihi ſemp̄ peccata dimittantur. Unde etiam Berñ. Euchariſtie ſacramentū potens eſt peccata ꝯſumere. de/

bellare obuias poteſtates. ꝛ īferre celis
animas reuertētes de terra. Nota ꝙ vi
num quod datur cōicantibꝫ nō eſt vinū
ↄſecratum ſed eſt vinuꝫ purū. qꝛ ſecula/
res ſolūmodo ſub ſpē panis recipiūt ve
rum ꝛ totuꝫ xp̄m ſm corpus ꝛ aīam ꝛ
deitatem. Sꝫ ſacerdotes in miſſis reci/
piunt ſub ſpecie panis ꝛ ſub ſpecie vini
Quō aūt xp̄s ſit integraliter ſub ſpecie
vini in calice. ꝛ qualiter calix adorādus
ſit de hoc quere. i. S. ¶ Tertio qn̄ ac/
cipis aīam xp̄i tūc accipis pignus eter/
ne vite: ſi ſic in tali ſtatu decedis. Vn̄ dō
canit̄ de hoc ſacramēto Et future glorie
nobis pignus datur: qꝛ hoc ſacramētū
dat vitam grē in pn̄ti. Johis. vi. Qui
manducat me ipe viuet ꝑpter me. Et
in futuro dat vitam glorie. Vn̄ Johis
ſexto. Qui manducat meā carnem ꝛ bi
bit meū ſanguinem habꝫ vitam eternā
¶ Quarto ibi accipis ſpm̄ chriſti id eſt
vitam xp̄i. Et accipiendo ſic vitam cuꝫ
corpe mutaberis in deum ſicut cibus ꝛ
potus mutat̄ in te. Vn̄ vox diuina ad
Auguſtinū dixit Nō tu me mutabis in
te. ſꝫ tu mutaberis in me. Sic xp̄s dicit
cuilibet digne ↄmunicāti. nō tu me mu
tabis in te ꝛc̄. Quia q̇cquid deus eſt ex
natura hoc homo fit per grām q̇ digne
ↄmunicat. Cum aūt deus habeat po/
tentiam infinitam: ꝛ ſapientiā eternam
et immēſam bonitatem. Ex eius potē/
tia homini in hoc ſacramēto cōmunica
ta erit homo potētioꝛ tam ad operādū
ꝙ̄ ad impetrandū. Ex eius ſapiētia effi
citur homo ſapiētioꝛ ad dilectōem boni
et refutatōnem mali. Ex eius bonitate
homo fit magis pius ꝛ charitatiuus et
pacificus. ¶ Quinto recipiendo eiꝰ bo
nitatem anima hoīs implebitur gratia
et dulcedine. qꝛ nihil poteſt aīam hoīs
ſatiare niſi ſolus deus. Vn̄ Bern̄. Ad
hīmaginem quippe dei facta eſt aīa rō/
nalis. ceterꝫ oībꝫ occupari pt̄. īpleri non
pt̄. Capax em̄ dei ē. ꝛ q̇cq̇d deo minus
ē nō eā iplebit. Vn̄ ps. Satiaboꝛ cum

apparuerit gl'a tua. Vn̄ exēplū legit̄ in
libro de donis: ꝙ quidam ſanctus ep̄s
in feſto paſce dominum rogauit vt ſibi
reuelaret merita tunc ↄmunicātiuꝫ. Et
dominus oſtendit ei ꝙ vidit aliquos q̄/
ſi picem nigros. alios vero vt ferrū igni
tos. alios vero ſanguinolētos: ceteros
vero ad inſtar ſolis fulgidos. Reſpon/
dit ei angelus dn̄i. Nigri ſunt luxurioſi
et ſupbi. igniti auari. ſanguinolēti iracū
di ꝛ blaſphemi. qui om̄es indigni acceſ/
ſerunt. q̄uis ſint ↄtriti ꝛ ↄfeſſi tamē nō
habent firmū ꝑpoſitū in futurū abſtinē
di Ceteri vero qui ſunt lucidi ſunt iſti q̄
acceſſerunt digne cum ꝑpoſito firmo ab
ſtinendi ꝛ emēdandi vitam ſuam

Sequitur de ſacramento extreme vnctionis. A

Quintū ſacramentū eſt extre/
ma vnctio. Materia āt huiꝰ
ſacramenti eſt oleum oliue ab
ep̄o ↄſecratū. ꝛ tale oleū ꝛ hu
ius ↄſecratio ſunt de neccitate huiꝰ ſacra
mēti. Forma aūt huius ſacramenti ſm
Tho. eſt oīo depcatia dicēdo. p iſtam
vnctōeꝫ ꝛ ſuā piiſſimā miſcdiam īdulge
at tibi dn̄s q̇cq̇d deliq̇ſti p viſuꝫ Queri
tur. qbꝫ ↄferēda eſt extrema vnctio. Rn̄
deo ſm Petꝝ de tharē. nō niſi adultꝫ in
firmis in piculo mortꝫ ↄſtitutꝫ ex ipa in
firmitate. Vn̄ nec dat̄ eūtibꝫ ad belluꝫ.
nec nauigātibꝫ aut his q̇ mox ocadēdi
ſtꝫ. qꝛ tal' mors nō īminet ex defectu na
tuē. ſꝫ ex euētu fortune Puerꝫ āt nō dat̄
qꝛ nō hn̄t īfirmitateꝫ ſpualem ↄtractā a
pctō mortali actuali: nec diſpōem deuo
tōis hꝛe pn̄t ad h̄ ſacramētū. nec etꝫ da
tur natural'r ſtultꝫ. Querit̄ vtꝝ extrēa
vnctio debeat dari freneticꝫ ꝛ amētibꝫ.
Rn̄deo ſm Petꝝ de tha. ſi in ſana mē/
te ↄſtitutī nō petierint nō dꝫ dari. ſi ve/
ro petierint dari debet. Vn̄ ad hoc ad/
uertendū eſt ſm Tho. ꝙ illis furioſis ꝛ
amētibꝫ p̄cipue dari nō dꝫ q̇ poſſent il/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN